

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU MÄÄRUS (kümnes koda)

28. aprill 2016*

Eelotsusetaotlus — Õigusalane koostöö tsiviil- ja kaubandusajades — Kohtu- ja kohtuväliste dokumentide kättetoimetamine — Määrus (EÜ) nr 1393/2007 — Artikkel 8 — Dokumendi tõlke puudumine — Dokumendi vastuvõtmisest keeldumine — Dokumendi adressaadi keeleoskus — Edastavas liikmesriigis asja menetleva kohtu kontroll

Kohtuasjas C-384/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Juzgado de Primera Instancia n°44 de Barcelona (Barcelona esimese astme kohus nr 44, Hispaania) 22. mai 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. augustil 2014, menetluses

Alta Realitat SL

versus

Erlock Film ApS,

Ulrich Thomsen,

EUROOPA KOHUS (kümnes koda),

koosseisus: koja president F. Biltgen (ettekandja), kohtunikud A. Borg Barthet ja M. Berger,

kohtujurist: H. Saugmandsgaard Øe,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Erlock Film ApS ja U. Thomsen, esindajad: *advokat* K. Dyekjær ja *advokat* H. Puggaard,
- Hispaania valitsus, esindaja: M. García-Valdecasas Dorrego,
- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja J. Vlácil,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja B. Beutler,
- Austria valitsus, esindaja: C. Pesendorfer,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

— Euroopa Komisjon, esindajad: A.-M. Rouchaud-Joët ja S. Pardo Quintillán,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi põhistatud määrusega vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 99,

on teinud järgmise

määruse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1393/2007 kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades („dokumentide kättetoimetamine“), millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1348/2000 (ELT L 324, lk 79), artikli 8 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud Alta Realitat SL (edaspidi „Alta Realitat“) ning Erlock Film ApS-i ja U. Thomseni vahelises kohtuvaidluses teenuste osutamise lepingu lõpetamise üle.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 1393/2007

- 3 Määruse nr 1393/2007 põhjendused 2, 7 ja 10–12 on sõnastatud järgmiselt:

„(2) Siseturu nõuetekohaseks toimimiseks tuleb parandada ja kiirendada tsiviil- ja kaubandusajades kättetoimetatavate kohtu- ja kohtuväliste dokumentide edastamist liikmesriikide vahel.

[...]

- (7) Kiire edastamise huvides on tarvis kasutada kõiki kohaseid vahendeid, arvestades et järgitakse teatavaid kättesaadud dokumendi loetavuse ja usaldusväärsuse kohta kehtestatud tingimusi. Turvalise edastamise huvides tuleb edastatavale dokumendile lisada tüüpvorm, mis täidetakse kätteandmiskoha ametlikus keeles või ühes ametlikest keeltest või muus keeles, mille asjaomane liikmesriik on heaks kiitnud.

[...]

- (10) Käesoleva määruse tõhususe tagamiseks tuleks dokumentide kättetoimetamisest keeldumist lubada üksnes erandjuhtudel.

- (11) Dokumentide edastamise lihtsustamiseks liikmesriikide vahel kasutatakse käesoleva määruse lisas esitatud tüüpvorme.

- (12) Vastuvõttev asutus peaks tüüpvormi kasutades adressaati kirjalikult teavitama, et isik võib keelduda kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest kättetoimetamise ajal või tagastada dokumendi vastuvõtvale asutusele ühe nädala jooksul, kui dokument ei ole adressaadile arusaadavas keeles või kättetoimetamise koha ametlikus keeles või ühes ametlikest keeltest. Kõnealune kord peaks kehtima järgnevat kättetoimetamiste korral ka pärast seda, kui adressaat

on juba korra kasutanud oma õigust keelduda. [...] Tuleks sätestada, et dokumendi, mille vastuvõtmisest on keeldutud, kättetoimetamisel tehtud vea saab parandada adressaadile dokumendi tõlke kättetoimetamise teel.“

- 4 Määruse nr 1393/2007 artikkel 1 määratleb määruse kohaldamisala ja selle lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevat määrust kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusajades, kui kohtu- või kohtuväline dokument tuleb kättetoimetamiseks edastada ühest liikmesriigist teise. [...]“

- 5 Vastavalt määruse artikli 1 lõikele 3 „tähendab mõiste „liikmesriik“ [selles määruses] liikmesriike, välja arvatud Taani.“

- 6 Määruse artikli 2 kohaselt määravad liikmesriigid „edastavad asutused“, kes on pädevad edastama teises liikmesriigis kättetoimetatavaid kohtu- või kohtuväliseid dokumente, ning „vastuvõtavad asutused“, kes on pädevad teisest liikmesriigist edastatud kohtu- ja kohtuväliseid dokumente vastu võtma.

- 7 Määruse artiklis 4 on ette nähtud:

„1. Kohtudokumente edastatakse otse ja võimalikult kiiresti artikli 2 kohaselt määratud asutuste vahel.

2. Dokumente [...] võib edastavate ja vastuvõtivate asutuste vahel edastada mis tahes sobival viisil, tingimusel et vastuvõetud dokumendi sisu vastab täpselt edastatud dokumendi sisule ning et kogu selles sisalduv teave on loetav.

3. Edastatavale dokumendile lisatakse taotlus, mis on koostatud I lisas esitatud tüüpvormi kasutades. Tüüpvorm täidetakse selle liikmesriigi keeles, kelle poole pööratakse, või kui liikmesriigis on mitu ametlikku keelt, kättetoimetamiskoha ametlikus keeles või ühes selle ametlikest keeltest või mõnes muus keeles, mille aktsepteerimisest on liikmesriik teatanud. [...]

[...]“.

- 8 Määruse nr 1393/2007 artikkel 5 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Edastav asutus, kellele taotluse esitaja edastatava dokumendi edasi saadab, teavitab taotluse esitajat, et adressaat võib keelduda taotlust vastu võtmast, kui see ei ole koostatud ühes artiklis 8 sätestatud keeltest.

2. Taotluse esitaja kannab kõik tõlkekulud enne dokumendi edastamist [...]“.

- 9 Vastavalt määruse artikli 6 lõikele 1 saadab vastuvõttev asutus pärast dokumendi kättesaamist võimalikult kiiresti ja igal juhul seitsme päeva jooksul edastavale asutusele kättesaamisteatise kõige kiirema edastusvahendi abil, kasutades I lisas esitatud tüüpvormi.

- 10 Määruse artiklis 7 on sätestatud:

„1. Vastuvõttev asutus toimetab dokumendi ise kätte või korraldab selle kättetoimetamise kas adressaatliikmesriigi õiguse kohaselt või edastava asutuse nõutud konkreetsel viisil, kui selline viis ei ole vastuolus kõnealuse liikmesriigi õigusega.

2. Vastuvõttev asutus rakendab kõiki vajalikke meetmeid, et toimetada dokument kätte võimalikult kiiresti, ja igal juhul ühe kuu jooksul alates dokumendi kättesaamisest. [...]“.

11 Määruse artikli 8 „Dokumendi vastuvõtmisest keeldumine“ kohaselt:

„1. Vastuvõttev asutus teavitab adressaati, kasutades selleks II lisas esitatud tüüpvormi, et ta võib keelduda kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest vastuvõtmise ajal või tagastades dokumendi vastuvõtvale asutusele ühe nädala jooksul, kui see ei ole koostatud ühes järgmistest keeltest või kui sellele ei ole lisatud tõlget ühte järgnevatest keeltest:

- a) keel, millest adressaat aru saab, või
- b) adressaatliikmesriigi ametlik keel, või kui nimetatud liikmesriigis on mitu ametlikku keelt, kättetoimetamiskoha ametlik keel või üks selle ametlikest keeltest.

2. Kui vastuvõttev asutus saab teada, et adressaat keeldub lõike 1 kohaselt dokumendi vastuvõtmisest, teavitab ta artiklis 10 sätestatud teatisega sellest viivitamata edastavat asutust ning tagastab taotluse ja dokumendid, mille tõlkimist nõutakse.

3. Kui adressaat on keeldunud lõike 1 kohaselt dokumendi vastuvõtmisest, võib dokumendi kättetoimetamisel tehtud vea parandada, toimetades vastavalt käesoleva määruse sätetele adressaadile kätte dokumendi, millele on lisatud tõlge ühte lõikes 1 sätestatud keeltest. Sellisel juhul on dokumendi kättetoimetamise kuupäev see kuupäev, millal dokument koos tõlkega toimetatakse kätte vastavalt adressaatliikmesriigi õigusele. Kui liikmesriigi õiguse kohaselt tuleb dokument kätte toimetada kindla tähtaja jooksul, loetakse taotluse esitaja suhtes arvessevõetavaks kuupäevaks algdokumendi kättetoimetamise kuupäev [...].

[...]“.

12 Määruse nr 1393/2007 artikli 10 lõikes 1 on ette nähtud:

„Kui dokumendi kättetoimetamisega seotud vorminõuded on täidetud, koostatakse nende täitmise kohta I lisas esitatud tüüpvormi kasutades teatis ning saadetakse see edastavale asutusele [...]“.

13 Määruse artikli 19 lõikes 1 on sätestatud:

„Kui kohtukutse või sellega võrdväärne dokument tuli kättetoimetamiseks edastada teisele liikmesriigile käesoleva määruse sätete alusel ning kostja ei ole ilmunud kohtusse, ei tehta kohtuotsust, kuni on tõendatud, et:

- a) dokument on toimetatud kätte korras, mis on adressaatliikmesriigi õiguses ette nähtud dokumentide kättetoimetamiseks riigisisese kohtuasja puhul tema territooriumil asuvatele isikutele, või
- b) dokument on tegelikult kostjale isiklikult üle antud või toimetatud tema elu- või asukohta muul käesolevas määruses ette nähtud viisil

ning et kummalgi juhul on dokument kätte toimetatud piisavalt aegsasti, et anda kostjale kaitsevõimalus.“

14 Määruse nr 1393/2007 II lisas esitatud tüüpvorm „Adressaadi teavitamine tema õigusest jätta dokument vastu võtmata“ sisaldab dokumendi adressaadile teatatava info kohta järgmist viidet:

„Te võite keelduda dokumenti vastu võtmast, kui see ei ole koostatud Teile arusaadavas keeles või kätteandmise koha ametlikus keeles või kui dokumendile ei ole lisatud tõlget ühte nimetatud keeltest.

Kui Te soovite nimetatud õigust kasutada, peate keelduma dokumendi vastuvõtmisest vahetult selle kätteandmise ajal, tagastades dokumendi seda kättetoimetavale isikule, või tagastama dokumendi allpool esitatud aadressile ühe nädala jooksul, märkides, et Te keeldute selle vastuvõtmisest.“

- 15 See tüüpvorm sisaldab ka „Adressaadi avaldust“, mille viimane peab asjaomase dokumendi vastuvõtmisest keeldumisel allkirjastama ja mis on sõnastatud järgmiselt:

„Keeldun lisatud dokumendi vastuvõtmisest, kuna see ei ole kirjutatud ei mulle arusaadavas keeles ega kättetoimetamiskoha ametlikus keeles või ühes ametlikest keeltest ning dokumendile ei ole lisatud tõlget ühte nimetatud keeltest.“

- 16 Lõpuks on selles tüüpvormis ette nähtud, et adressaat peab vastuvõtmisest keeldumisel märkima Euroopa Liidu ametlike keelte hulgast selle keele või keeled, millest ta saab aru.

- 17 Vastavalt Brüsselis 19. oktoobril 2005 sõlmitud Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahelisele tsiviil- ja kaubandusajade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide kätteandmist käsitlevale lepingule (ELT L 300, lk 55) kohaldatakse nõukogu 29. mai 2000. aasta määrust (EÜ) nr 1348/2000 tsiviil- ja kaubandusajade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide Euroopa Liidu liikmesriikides kätteandmise kohta (EÜT L 160, lk 37; ELT eriväljaanne 19/01, lk 227) rahvusvahelise õiguse alusel Euroopa Liidu ja Taani Kuningriigi vahelistele suhetele.

- 18 Selle lepingu artikkel 3 on sõnastatud järgmiselt:

„[...]

2. Määruse [nr 1348/2000] muudatuste vastuvõtmisel teavitab Taani komisjoni oma otsusest selle kohta, kas ta rakendab niisuguste muudatuste sisu või mitte. [...]

[...]

6. Vastavalt [...] Taani teatele muudatuste sisu rakendamise kohta Taanis, tekivad Taani ja ühenduse vahel rahvusvahelise õiguse kohased vastastikused kohustused. Määruse muudatused on sellisel juhul käesoleva lepingu muudatused ning loetakse sellele lisatuks.

[...]“

- 19 Pärast määruse nr 1348/2000 muutmist määrusega nr 1393/2007, teavitas Taani Kuningriik komisjoni oma otsusest rakendada viimasena nimetatud määruse sisu (ELT 2008, L 331, lk 21).

Määrus (EÜ) nr 44/2001

- 20 Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42) artikli 34 punktis 2 on ette nähtud, et liikmesriigi kohtu otsust ei tunnustata teises liikmesriigis, „kui otsus on tehtud tagaselja ning kostjale ei olnud menetluse algatamist käsitlevat dokumenti või võrdväärset dokumenti kätte toimetatud piisavalt aegsasti, et ta oleks saanud end kaitsta, välja arvatud juhul, kui kostja ei algatanud otsuse vaidlustamise menetlust siis, kui tal oli selleks võimalus“.

- 21 Määrust nr 44/2001 kohaldatakse liidu ja Taani Kuningriigi vahelistele suhetele vastavalt Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahelisele kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitlevale lepingule (ELT L 299, lk 62).

Hispaania õigus

- 22 Konstitutsioonilise seaduse kohtuvõimu kohta (Ley Orgánica del Poder Judicial) artikli 11 kohaselt:

„1. Igat tüüpi menetluses järgitakse hea usu nõudeid. Kohus ei võta vastu tõendeid, mis on saadud kas otseselt või kaudselt põhiõigusi või -vabadusi rikkudes.

2. Kohtud jätavad põhistatud otsusega läbi vaatamata nõuded, vastunõuded ja -väited, mis on esitatud ilmselgelt õigust kuritarvitades või mis tingivad materiaal- või menetlusõiguse normide moonutamise.

3. Kooskõlas Hispaania põhiseaduse artiklis 24 sätestatuga tuleb kohtul alati lahendada neile esitatud nõuded ja nad võivad need läbi vaatamata jätta vaid siis, kui puudusi ei ole võimalik kõrvaldada või siis kui neid ei ole võimalik kõrvaldada seadustes sätestatud korras.“

- 23 Tsiiviilkohtumenetluse seadustiku (Ley de Enjuiciamiento Civil) artikli 161 lõikes 2 on sätestatud:

„Kui teate saaja asub oma aadressil ja keeldub kohtulahendi ärakirja või kohtukutset vastu võtmast või ei soovi vastuvõtuteatist allkirjastada, teatab ametnik või asjaajaja, kes toimingut teeb, nimetatud saajale, et tal on võimalik kohtulahendi ära kiri või kohtukutse kätte saada kohtuametist ning niisugusel teatamisel on kättetoimetamisega samaväärne õigusmõju ning teade loetakse vastuvõetuks. Selle kohta tehakse märge vastuvõtuteatisesse.“

- 24 Vastavalt nimetatud seadustiku artiklile 247:

„1. Mis tahes tüüpi menetlustes osalejad peavad järgima oma toimingutes hea usu nõudeid.

2. Kohus jätab põhistatud otsusega läbi vaatamata nõuded ja vastunõuded, mis on esitatud ilmselgelt õigust kuritarvitades või mis tingivad materiaal- või menetlusõiguse normide moonutamise.

3. Kui kohus leiab, et mõni menetlusosaline toimis menetlusliku hea usu põhimõtte nõudeid rikkudes, siis võib talle eraldi aktiga, põhistatult ja proportsionaalsuse põhimõtet järgides määrata trahvi, mis jääb vahemikku 180 eurot kuni 6000 eurot, ilma et see ühelgi juhul ületaks kolmandikku hagihinnast.

Trahvi suuruse kindlaksmääramisel tuleb kohtul arvestada lahendatava kohtuasja asjaolusid ja kahju, mis võidi menetluses või teisele poolele tekitada.“

- 25 Kõnealuse seadustiku artikli 496 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Kostja, kes ei ilmu kohtusse kättetoimetamise aktis ette nähtud kuupäeval või määratud tähtajaks, tunnistab kohtusse mitteilmunuks „Secretario judicial“, välja arvatud juhul, kui vastavalt käesolevale seadustikule peab seda tegema kohus.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 26 Eelotsusetaotlusest nähtub, et Hispaania õiguse alusel asutatud äriühing Alta Realitat esitas Juzgado de Primera Instancia n° 44 de Barcelonale (Barcelona esimese astme kohus nr 44) hagi nõudes lõpetada leping, mille ta oli 13. veebruaril 2008 sõlminud Taani õiguse alusel asutatud äriühinguga Erlock Film ja Taanis elava U. Thomseniga.

- 27 Leping oli sõlmitud filmi tootmiseks, milles U. Thomsen pidi osalema näitlejana ja mis sooviti teostada inglise keeles.

- 28 Alta Realitat põhjendab enda nõuet see leping lõpetada asjaoluga, et U. Thomsen ei täitnud enda kohustusi ja lahkus projektist õigustamatult.
- 29 Alta Realitat palub ka kostjalt välja mõista 30 000 eurot, mille ta oli kostjale eelnevalt maksnud, lisaks veel hüvitise lepinguliste kohustuste täitmata jätmisega tekitatud kahju ja menetluskulude eest.
- 30 Pärast seda, kui asja menetlev kohus oli tunnistanud Alta Realitati hagi vastuvõetavaks, edastas ta selle U. Thomsenile kättetoimetamiseks viimase elukoha aadressil Taanis.
- 31 U. Thomsen kasutas aga talle määruse nr 1393/2007 artikli 8 lõikest 1 tulenevat õigust keelduda hagiavalduse ja selle lisade vastuvõtmisest põhjendusel, et ta ei saa aru inglise keelest ja dokumendid on koostatud inglise keeles.
- 32 Juzgado de Primera Instancia n° 44 de Barcelona (Barcelona esimese astme kohus nr 44) leidis aga, et selline keeldumine ei olnud põhjendatud ja hagiavaldus on põhikohtuasja kostjale nõuetekohaselt kätte toimetatud. Seejärel otsustas nimetatud kohus 19. jaanuari 2010. aasta tagaseljaotsuses Alta Realitati nõuded rahuldada. Kohtuotsust ei ole vaidlustatud ja see on jõustunud.
- 33 Nii Taani esimese astme kohus kui ka apellatsioonikohus keeldusid 2012. aastal määruse nr 44/2001 artikli 34 punktile 2 tuginedes selle kohtuotsuse tunnustamisest Taanis.
- 34 Juzgado de Primera Instancia n° 44 de Barcelona (Barcelona esimese astme kohus nr 44) tühistas seejärel 16. detsembri 2013. aasta määrusega kõik menetlustoimingud, mis olid järgnenud põhikohtuasja hagiavalduse kättetoimetamisele U. Thomsenile.
- 35 Selles määruses leidis nimetatud kohus küll, et kättetoimetamine oli kooskõlas määruse nr 1393/2007 sätetega, sest kohtutoimikust nähtuvalt saab U. Thomsen inglise keelest aru. Kohus märkis, et nii põhikohtuasjas vaidlusalune leping kui ka erinevad kostjalt pärinema peaksid ja hagiavaldusele lisatud dokumendid olid koostatud nimetatud keeles, mille kohta on kostja Internetis olevas kinematograafia andmebaasis enda profiilis märkinud, et ta oskab seda soravalt, samuti on inglise keeles koostatud blogi, mille autor on kostja. Asja menetlev kohus märkis ka, et kohtutoimikule on lisatud DVD-d, kus on peal isik, kes peaks olema U. Thomsen ja kes räägib inglise keeles. Nimetatud kohus leidis, et seega ei esine ühtegi objektiivset põhjust, mis õigustaks kostja keeldumist ingliskeelse hagiavalduse vastuvõtmisest ja selline keeldumine kujutab endast pettust kohtumenetluses Hispaania õiguse tähenduses.
- 36 Järelikult määras kohus, et hagiavaldus tuleb uuesti kätte toimetada ja sellele ei tule lisada tõlget.
- 37 Ta otsustas lisaks kohaldada tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 161 lõiget 2, mille kohaselt loetakse juhul, kui kostja keeldub talle kättetoimetatavaid dokumente vastu võtmast, need nõuetekohaselt kättetoimetatuks, kui kohus leiab, et vastuvõtmisest keeldumine ei olnud objektiivselt põhjendatud.
- 38 Seda uut kättetoimetamist ei ole aga teostatud, sest U. Thomsen on keeldunud ingliskeelse hagiavalduse vastuvõtmisest põhjendusel, et ta saab aru üksnes taani keelest.
- 39 Juzgado de Primera Instancia n° 44 de Barcelona (Barcelona esimese astme kohus nr 44) küsib eelotsusetaotluses, kas määrusega nr 1393/2007 on kooskõlas see, kui siseriiklik kohus tugineb hinnangus, kas kostja saab aru mingist konkreetsest keelest, tema käsutuses olevatele vastavatele dokumentidele ja otsustab seetõttu saata talle üksnes selles keeles koostatud menetluse algatamist käsitleva dokumendi ja selle lisad.

- 40 Eelotsusetaotluse esitanud kohus rõhutab, et see küsimus on seotud nii siseturu toimimise kui ka kohtumenetluse tõrgeteta toimumisega ja lisas, et menetlused saab läbi viia kiiremini, kui teatud juhtudel ei pea teatud dokumente tõlkima keeltesse, millesse tõlkijate leidmine on keeruline ja kulukas, eelkõige juhul, kui kohus jõudis, nagu ka käesolevas asjas, veendumusele, et see menetluse pool saab asjaomasest keelest aru ja tegemist on laialdase levikuga keelega. Selles osas märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et film, milles U. Thomsen pidi näitlejana osalema, pidi filmitama inglise keeles, samas keeles on koostatud ka Alta Realitati hagiavaldus.
- 41 Määruses nr 1393/2007 ei ole aga täpsustatud asja arutava kohtuniku kaalutusõiguse ulatust selles küsimuses.
- 42 Lisaks tuleb tuvastada, kas selline siseriiklik menetlusnorm nagu tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 161 lõige 2 on liidu õigusega kooskõlas.
- 43 Neil asjaoludel otsustas Juzgado de Primera Instancia n° 44 de Barcelona (Barcelona esimese astme kohus nr 44) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas määruse nr 1393/2007 artikli 8 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kohtuasja menetlev siseriiklik kohus võib kõiki tema käes olevaid toimiku materjale arvestades kindlaks teha, kas dokumendi adressaat saab aru keelest, milles see dokument on koostatud?

Kui vastus esimesele eelotsuse küsimusele on jaatav:

2. Kas määruse nr 1393/2007 artikli 8 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kui kohtuasja menetlev siseriiklik kohus on kõiki tema käes olevaid toimiku materjale arvestades kindlaks teinud, et dokumendi adressaat saab aru keelest, milles dokument on koostatud, ei pea dokumendi kättetoimetaja jätma adressaadile võimalust keelduda dokumendi vastuvõtmisest?
3. Kas määruse nr 1393/2007 artikli 8 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kui kättetoimetamise adressaat keeldub vastu võtmast teatavas keeles koostatud dokumenti, samas kui kohtuasja menetlev kohus on tuvastanud, et see isik oskab kõnealust keelt piisavalt, siis ei ole dokumendi vastuvõtmisest keeldumine õigustatud ja kohtuasja menetlev kohus võib niisuguse õigustamatu vastuvõtmisest keeldumise suhtes kohaldada edastava riigi õigusnormides ette nähtud õiguslikke tagajärgi ja lugeda dokumendi adressaadile kättetoimetatuks, kui edastava riigi õigusnormid seda ette näevad?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 44 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 99 alusel võib Euroopa Kohus juhul, kui eelotsuse küsimusele võib vastuse selgelt tuletada kohtupraktikast, igal ajal ettekandja-kohtuniku ettepanekul ja pärast kohtujuristi ärakuulamist lahendada kohtuasja põhistatud määrusega.
- 45 Käesolevas kohtuasjas tuleb seda sätet kohaldada.
- 46 Kolme küsimusega, mida tuleb käsitleda koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, milliseid põhimõtteid peab järgima edastavas liikmesriigis asja menetlev kohus vastavalt määrusele nr 1393/2007, kui ta otsustab toimetada teise liikmesriigi territooriumil elavale adressaadile kätte menetluse algatamist käsitleva dokumendi mingis muus keeles kui selles, millest kostja saab aru või peaks aru saama selle määruse artikli 8 lõike 1 tähenduses.

- 47 Selles osas tuleb kõigepealt meenutada, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et määruse nr 1393/2007, mis on vastu võetud EÜ artikli 61 punkti c alusel, eesmärk on selle põhjenduse 2 kohaselt kehtestada tsiviil- ja kaubandusajades ühendusesisene kohtu- ja kohtuväliste dokumentide kättetoimetamise kord, mille eesmärk on siseturu nõuetekohane toimimine (kohtuotsus Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 48 Nii kehtestatakse nimetatud määrusega kohtumenetluste tõhustamise ja kiirendamise eesmärgil kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikide vahel otse edastamise põhimõte, mis lihtsustab ja kiirendab menetlusi. Need eesmärgid on loetletud määruse põhjendustes 6–8 (kohtuotsus Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 49 Kuid neid eesmärke ei tohi siiski saavutada ükskõik millisel viisil nende dokumentide adressaatide selliseid kaitseõigusi nõrgendades, mis tulenevad Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teises lõigus ja Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikes 1 sätestatud õigusest õiglasele kohtumenetlusele (kohtuotsus Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 50 Seega on oluline tagada mitte ainult see, et dokumendi adressaat asjaomase dokumendi tegelikult kätte saab, vaid ka see, et tal oleks võimalik tema suhtes välisriigis algatatud menetluse tähendusest ja ulatusest tegelikult ja täielikult aru saada, et oma õigusi edastava liikmesriigi kohtus tõhusalt kaitsta (kohtuotsus Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 51 Selles perspektiivis tuleb niisiis määrust nr 1393/2007 tõlgendada nii, et igal konkreetsel juhul saaksid tagatud õiglane tasakaal hageja ja dokumendi adressaadist kostja õiguste vahel, ühitades kohtudokumentide tõhusa ja kiire edastamise eesmärgi nõudega tagada dokumentide adressaatide kaitseõiguste piisav kaitse (vt kohtuotsus Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 52 Nende eesmärkide täitmiseks on määruses nr 1393/2007 ette nähtud süsteem, mille kohaselt toimub kohtudokumentide edastamine põhimõtteliselt liikmesriikide määratud „edastavate asutuste“ ja „vastuvõtivate asutuste“ vahel. Nimetatud määruse artikli 4 kohaselt edastab edastav asutus kättetoimetatavad dokumendid vastuvõtvale asutusele mis tahes sobival viisil otse ja võimalikult kiiresti (vt selle kohta kohtuotsus Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Määruse nr 1393/2007 artikli 5 lõike 1 kohaselt teavitab edastav asutus taotluse esitajat, et adressaat võib keelduda dokumenti vastu võtmast, kui see ei ole koostatud ühes nimetatud määruse artiklis 8 sätestatud keeltest. Vastavalt määruse artikli 5 lõikele 2 kannab tõlkekulud enne dokumendi edastamist põhimõtteliselt kostja (vt selle kohta kohtuotsus Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 35).
- 54 Vastuvõtva asutuse ülesanne on dokumendi tegelik kättetoimetamine adressaadile, nagu näeb ette määruse nr 1393/2007 artikkel 7. Selles kontekstis peab ta esiteks hoidma edastavat asutust kursis kõigi selle toiminguga seonduvate oluliste asjaoludega, saates viimasele määruse I lisas toodud tüüpvormi, ja teavitama määruse artikli 8 lõike 1 kohaselt adressaati, et ta võib keelduda dokumendi vastuvõtmisest, kui see ei ole koostatud ühes selles sättes ette nähtud keeltest: keel, millest adressaat aru saab, vastuvõtva liikmesriigi ametlik keel või üks kättetoimetamiskoha ametlikest keeltest, millest adressaat peaks aru saama. Kui adressaat keeldub dokumendi vastuvõtmisest, peab vastuvõttev asutus määruse artikli 8 lõigete 2 ja 3 kohaselt teavitama sellest viivitamatult edastavat asutust ning tagastama taotluse ja dokumendi, mille tõlkimist nõutakse (kohtuotsus Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 36).

- 55 Edastava asutuse ja vastuvõtva asutuse roll piirdub määruse nr 1393/2007 kohaselt üksnes asjaomase dokumendi edastamise ja kättetoimetamisega ning meetmete võtmisega nende toimingute läbiviimise lihtsustamiseks. Nimetatud asutustel ei ole seevastu pädevust otsustada sisulisi küsimusi, nagu näiteks seda, mis keel(t)est dokumendi adressaat aru saab ja kas dokumendile peab või ei pea olema lisatud tõlge ühes määruse nr 1393/2007 artikli 8 lõikes 1 sätestatud keeltest, ega hinnata, kas adressaadi keeldumine dokumendi vastuvõtmisest on põhjendatud (vt selle kohta kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 37).
- 56 Seda laadi küsimused peab lahendama kohus, kelle poole on edastavas liikmesriigis pöördutud, kui hageja ja kostja vahel on selles osas vaidlus tekkinud (kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 41).
- 57 Täpsemalt öelduna, kui kättetoimetamise menetlus on algatatud ja kindlaks tehtud, millist või milliseid dokumente see puudutab, võtab kohus seisukoha alles pärast seda, kui dokumendi adressaat on tegelikult keeldunud selle vastuvõtmisest põhjusel, et see ei ole koostatud keeles, millest ta aru saab või peaks aru saama. Nii kontrollib nimetatud kohus taotleja palvel, kas keeldumine oli põhjendatud või mitte. Selleks peab ta kohaselt hindama kõiki toimikus sisalduvaid andmeid, et esiteks välja selgitada dokumendi adressaadi keeleoskus ja teiseks otsustada, kas kõnealuse dokumendi laadi arvestades on selle tõlkimine vajalik (kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 58 Lõpuks peab nimetatud kohus igal konkreetset juhul jälgima, et asjaomaste poolte vastavad õigused saaksid võrdselt tagatud, tasakaalustades kättetoimetamise tõhususe ja kiiruse eesmärgi taotleja huvides ja kaitseõiguste tõhusa kaitse eesmärgi adressaadi huvides (vt kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 43).
- 59 Määrusega nr 1393/2007 loodud süsteemi kohta tuleb lisada, et see näeb ette ka kahe tüüpvormi kasutamise, mis asuvad vastavalt määruse I ja II lisas ning mille kasutamisest ei ole ette nähtud erandeid. Vastupidi, selle määruse põhjendusest 11 selgub, et määruses ette nähtud tüüpvorme „kasutatakse“, kuna need aitavad tagada asjaomaste poolte vastavaid õigusi ning – nagu selgub selle määruse põhjendusest 7 – lihtsustada ja muuta dokumentide edastamise menetlust läbipaistvamaks, tagades selliselt dokumentide loetavuse ja edastamise turvalisuse (vt kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punktid 44–46).
- 60 Lisaks kujutavad nimetatud vormid endast selle määruse põhjenduse 12 kohaselt vahendit, millega teavitatakse adressaati sellest, et ta võib kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest keelduda (kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 47).
- 61 Mis puudutab määruse nr 1393/2007 II lisas toodud tüüpvormile ja seega ka dokumendi adressaadile selle vormi kättetoimetamist puudutava määruse artikli 8 lõikele 1 antavat täpset tähendust, siis selles osas on Euroopa Kohus juba rõhutanud, et nagu nimetatud vormi enese sõnastusest ja pealkirjast tuleneb, on artikli 8 lõikes 1 ette nähtud võimalus kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest keelduda dokumendi adressaadi „õigus“ (kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 49).
- 62 Et seda Euroopa Liidu seadusandja antud õigust saaks tõhusalt kasutada, tuleb see dokumendi adressaadile kirjalikult teatavaks teha. Määrusega nr 1393/2007 loodud süsteemis antakse see teave talle määruse II lisas toodud tüüpvormi abil samamoodi, nagu taotluse esitajat teavitatakse menetluse alguses selle määruse I lisas toodud tüüpvormi abil sellest, et dokumendi adressaadil niisugune õigus on (kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 50).
- 63 Määruse nr 1393/2007 II lisas toodud tüüpvorm kujutab endast ühte selle määrusega sisse viidud tähelepanuväärsetest uuendustest, mille eesmärk on just kiirendada dokumentide edastamist ja tagada nende adressaatidele parem kaitse, sest see vorm näeb juhul, kui dokumendi adressaat keeldub selle

vastuvõtmisest põhjusel, et dokument ei ole koostatud või sellele ei ole lisatud tõlget keeles, millest ta aru saab või kätteandmiskoha ametlikus keeles või ühes ametlikest keeltest, talle ette võimaluse märkida keel või keeled, millest ta aru saab.

- 64 Euroopa Kohus on sellega seoses täpsustanud, et määruse nr 1393/2007 artikli 8 lõikes 1 on sätestatud kaks seotud, kuid siiski eraldiseisvat asjaolu: nimelt ühelt poolt dokumendi adressaadi materiaalne õigus selle vastuvõtmisest keelduda ainuüksi põhjusel, et see ei ole koostatud või sellele ei ole lisatud tõlget keeles, millest ta peaks aru saama, ning teiselt poolt formaalne teave nimetatud õiguse olemasolu kohta, mille talle edastab vastuvõttev asutus. Teiste sõnadega ei viita keelelise tingimuse aspekt mitte adressaadi teavitamisele vastuvõtva asutuse poolt, vaid ainult adressaadi keeldumisõigusele. Lisaks eristab määruse I lisas toodud tüüpvorm neid kahte aspekti selgelt, viidates eri rubriikides adressaadi kirjalikule teavitamisele õigusest keelduda dokumendi vastuvõtmisest ja selle õiguse tegelikule teostamisele (kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punktid 51 ja 52).
- 65 Neil asjaoludel on selge, et keeldumine ise on küll tingimuslik, kuna dokumendi adressaat saab seda kasutada vaid juhul, kui kõnealune dokument ei ole koostatud või sellele ei ole lisatud tõlget keeles, millest ta aru saab, või vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles, või kui selles liikmesriigis on mitu ametlikku keelt, kättetoimetamiskoha ametlikus keeles või ühes selle ametlikest keeltest. Nagu selgub käesoleva kohtumääruse punktist 57, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus lõpuks otsustama, kas see tingimus on täidetud, kontrollides, kas adressaadi keeldumine dokumendi vastuvõtmisest on põhjendatud või mitte (kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 53).
- 66 Samas eeldab keeldumise õiguse kasutamine seda, et dokumendi adressaati on selle õiguse olemasolust eelnevalt nõuetekohaselt kirjalikult teavitatud. Järelikult peab vastuvõttev asutus dokumendi adressaadile kättetoimetamisel igal juhul lisama kõnealusele dokumendile määruse nr 1393/2007 II lisas toodud tüüpvormi, teavitades adressaati tema õigusest dokumendi vastuvõtmisest keelduda, kusjuures see kohustus ei põhjusta ka nimetatud asutusele mingisuguseid raskusi, kuna piisab sellest, kui lisada kättetoimetatavale dokumendile väljaprintitud tekst, nagu see on ette nähtud nimetatud määruses kõigis liidu ametlikes keeltes (vt selle kohta kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punktid 54–56).
- 67 Eeltoodud tõlgendus aitab niisiis tagada läbipaistvuse, võimaldades dokumendi adressaadil teada saada oma õiguste ulatus ja kohaldada määrust nr 1393/2007 ühetaoliselt, toomata selle dokumendi kättetoimetamisel kaasa mingisugust viivitust, vaid vastupidi, aidates seda hõlbustada ja lihtsustada (kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 57).
- 68 Euroopa Kohus järeldas sellest, et vastuvõttev asutus peab kõikidel juhtudel ja selles osas hindamisruumi omamata teavitama dokumendi adressaati tema õigusest dokumendi vastuvõtmisest keelduda, kasutades teavitamiseks alati määruse nr 1393/2007 II lisas toodud tüüpvormi (kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 58).
- 69 Eeltoodud kaalutlustest nähtub esiteks, et sellisel juhul nagu põhikohtuasjas, kus kättetoimetatav dokument ei ole koostatud või sellele ei ole lisatud tõlget ühes määruse nr 1393/2007 artikli 8 lõikes 1 nimetatud keeltest ehk keeles, millest adressaat aru saab või vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles või vajaduse korral kättetoimetamiskoha ühes ametlikus keeles – need on keeled, millest kostja peaks aru saama – peab vastuvõttev asutus alati järgima kohustust teavitada adressaati määruse II lisas toodud tüüpvormi abil tema õigusest keelduda dokumendi vastuvõtmisest (vt käesoleva kohtumääruse punktid 59 ja 68).
- 70 Sama kehtib olenemata asjaolust, kas adressaat on keeldunud dokumendi vastuvõtmisest või mitte. Selles osas tuleb märkida, et kohtuotsuses Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603) leidis Euroopa Kohus, et sellise tüüpvormi kasutamine on kohustuslik kohtuasjas, milles kättetoimetatava dokumendi adressaat oli praktikas kasutanud õigust vastuvõtmisest keelduda, ehkki teda ei olnud eelnevalt sellise õiguse olemasolust teavitatud.

- 71 Seega, kui vastuvõttev asutus, kes peab asjaomase dokumendi selle adressaadile kätte toimetama, ei ole käesoleval juhul lisanud määruse nr 1393/2007 II lisas toodud tüüpvormi, tuleb see puudus kõrvaldada vastavalt nimetatud määruse sätetele (vt selle kohta kohtuotsus Alpha Bank Cypros, C-519/13, EU:C:2015:603, punktid 59–76).
- 72 Nende normide järgimist peab järelikult kontrollima edastavas liikmesriigis asja menetlev kohus.
- 73 Teiseks tuleb rõhutada, et määruse nr 1393/2007 artikli 8 lõikes 1 sõnaselgelt ette nähtud õigus keelduda kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest tuleneb vajadusest – mida on meenutatud käesoleva kohtumääruse punktides 49 ja 50 – kaitsta dokumendi adressaadi kaitseõigusi vastavalt õiglase kohtumenetluse suhtes kehtivatele nõuetele.
- 74 Eeltoodust nähtub, et liikmesriigi edastavad asutused ja ka kohus, kelle poole on edastavas liikmesriigis pöördutud, ei tohi mingil viisil takistada isikul seda õigust kasutamast.
- 75 Eelkõige peab asja menetlev kohus enne dokumendi kättetoimetamise menetluse algatamist küll andma esimese esialgse hinnangu adressaadi keeleoskusele, et teha kokkuleppel hagejaga kindlaks, kas dokumendi tõlkimine on vajalik või mitte, otsus mitte tõlkida ei mõjuta aga mingil moel adressaadi õigust keelduda dokumendi vastuvõtmisest ega selle õiguse kasutamist. Teisisõnu ei saa kohus, kuigi ta on selles staadiumis juba veendunud, et adressaat saab aru sellest keelest, milles dokument on koostatud, jaseetõttu ei ole tõlge vajalik, tuletada sellest, et asjaomane isik ei saa kehtivalt vastu vaielda kättetoimetamise menetlusele ja keelata tal seega kasutada määruse nr 1393/2007 artikli 8 lõikes 1 ette nähtud õigust keelduda dokumendi vastuvõtmisest, ilma et ta rikuks sellega tema kaitseõigusi.
- 76 Asja menetlev kohus saab seevastu õiguspäraselt otsustada sellise keeldumise põhjendatuse üle alles pärast seda, kui adressaat on seda õigust kasutanud.
- 77 Nagu nähtub käesoleva kohtumääruse punktist 57, peab see kohus võtma kohaselt arvesse toimiku kogu asjassepuutuvat materjali, et teha kindlaks, kas dokumendi vastuvõtmisest keeldunud adressaat oli siiski võimeline sellest aru saama ja enda õigusi tõhusalt kasutama või on dokumendi olemust arvestades vajalik see tõlkida.
- 78 Selleks et dokumendi adressaat saaks tõhusalt kasutada enda kaitseõigust, on esiteks tingimata vajalik, et see dokument on koostatud keeles, millest adressaat saab aru, millega tagatakse, et asjaomasel isikul on võimalik õigel ajal kindlaks teha vähemalt nõude ese ja alus ning samuti kutse ilmuda kohtusse või sõltuvalt menetluse laadist võimalus kohtusse edasikaebamiseks (vt selle kohta kohtuotsus Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, punktid 64 ja 73). Teiseks ei tohi kaasneda negatiivseid tagajärgi hagejale seeläbi, et adressaat keeldub tõlkimata dokumendi vastuvõtmisest ainuüksi viivitamiseks ja ilmselt oma õigusi kuritarvitades, kuigi on võimalik tõendada, et dokumendi adressaat saab aru keelest, milles dokument on koostatud (kohtuotsus Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, punkt 52).
- 79 Seega peab kohus, kelle poole on edastavas liikmesriigis pöördutud, tagama parimal võimalikul viisil mõlema poole huvid, kontrollides kõiki konkreetset adressaadi keeleoskust tõendavaid asjakohaseid asjaolusid ja tõendeid, ilma et ta võiks seejuures tugineda mingisugusele eeldusele (vt selle kohta kohtuotsus Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, punkt 85).
- 80 Kui asja menetlev kohus jõuab sellise hindamise tulemusena järeldusele, et adressaadi keeldumine kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest oli põhjendatud, sest dokument oli koostatud keeles, mis ei vasta määruse nr 1393/2007 artikli 8 lõikes 1 toodud nõuetele, tuleneb selle määruse artikli 8 lõikest 3, et adressaadile tuleb järelikult kätte toimetada dokument, millele on lisatud tõlge ühte lõikes 1 sätestatud keeltest.

- 81 Vastupidisel juhul aga ei takista põhimõtteliselt miski nimetatud kohtul kohaldamast siseriiklikus menetlusõiguses dokumendi vastuvõtmisest põhjendamatu keeldumise suhtes ette nähtud tagajärgi, jälgides samas, et määruse eesmärki järgides saaks tagatud selle tõhusus (vt selle kohta kohtuotsus *Leffler*, C-443/03, EU:C:2005:665, punkt 69).
- 82 Nimelt ei ole määruses nr 1393/2007 endas ette nähtud, millised tagajärjed kaasnevad dokumendi vastuvõtmisest põhjendamatu keeldumisega.
- 83 Nagu nähtub Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, tuleb liidu õiguses vastavate normide puudumisel iga liikmesriigi õiguskorras kindlaks määrata nende kohtuasjade menetlemise kord, mille eesmärk on tagada isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste kaitse (kohtuotsus *Leffler*, C-443/03, EU:C:2005:665, punkt 49).
- 84 Sellised normid ei tohi aga olla ebasoodsamad kui siseriiklikul õiguskorral põhinevaid õigusi puudutavate menetluste puhul (võrdvärsuse põhimõte) ega muuta liidu õiguskorraga antud õiguste kasutamist tegelikult võimatuks või ülemäära raskeks (tõhususe põhimõte) (kohtuotsus *Leffler*, C-443/03, EU:C:2005:665, punkt 50).
- 85 Siinkohal peab tõhususe põhimõte suunama siseriiklikku kohut kohaldama siseriiklikus õiguskorras ette nähtud menetlusnorme vaid sel määral, mil need ei ohusta määruse nr 1393/2007 eesmärki ja täielikku toimet (vt kohtuotsus *Leffler*, C-443/03, EU:C:2005:665, punktid 50 ja 51).
- 86 Sellisel juhul nagu põhikohtuasjas, kus kostja ei ilmu kohtusse, nõuab määrus nr 1393/2007, nagu see tuleneb eelkõige selle artikli 19 lõikest 1, et asjaomane isik peab olema menetluse algatamist käsitleva dokumendi tegelikult ja tõhusalt kätte saanud (vt selle kohta kohtuotsus *Alder*, C-325/11, EU:C:2012:824, punktid 36 ja 41), mis võimaldab tal teada saada tema vastu algatatud kohtumenetlusest ja kindlaks teha nõude ese ja alus (vt selle kohta kohtuotsus *Weiss und Partner*, C-14/07, EU:C:2008:264, punktid 73 ja 75) ning et tal oli piisavalt aega enda kaitse ettevalmistamiseks (vt selle kohta kohtuotsus *Leffler*, C-443/03, EU:C:2005:665, punkt 52). Selline kohustus on samuti kooskõlas määruse nr 44/2001 artikli 34 punktis 2 toodud nõuetega (vt selle kohta kohtuotsused *Leffler*, C-443/03, EU:C:2005:665, punkt 68, ja *Weiss und Partner*, C-14/07, EU:C:2008:264, punkt 51).
- 87 Nagu nähtub käesoleva kohtumääruse põhjendustest, lubab määrus nr 1393/2007 kohaldada sellist siseriiklikku õigusnormi, nagu see on toodud käesoleva kohtumääruse punktis 37, alles pärast selles määruses ette nähtud etappe, nimelt adressaadi teavitamist määruse II lisas toodud tüüpvormi abil, et tal on võimalik keelduda kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest, ja keeldumise korral pärast sellise kohtuotsuse jõustumist, milles tuvastatakse, et keeldumine ei olnud põhjendatud.
- 88 Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab järelikult hindama, kas see, kuidas kohaldatakse põhikohtuasjas vaidlusalust siseriiklikku õigusnormi, vastab määruse nr 1393/2007 nõuetele ja eesmärkidele.
- 89 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmele esitatud küsimusele vastata selliselt, et määrust nr 1393/2007 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui teise liikmesriigi territooriumil elavale adressaadile toimetatakse kätte dokument, mis ei ole koostatud või millele ei ole lisatud tõlget keeles, millest adressaat aru saab, või vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles, või kui selles liikmesriigis on mitu ametlikku keelt, kättetoimetamiskoha ametlikus keeles või ühes selle ametlikest keeltest:
- peab edastavas liikmesriigis asja menetlev kohus veenduma, et adressaati on kohaselt teavitatud määruse II lisas toodud tüüpvormi abil tema õigusest keelduda dokumendi vastuvõtmisest;
 - selle vorminõude täitmata jätmisel peab nimetatud kohus parandama menetluses tehtud vea vastavalt selle määruse sätetele;

- asja menetlev kohus ei tohi seejuures takistada adressaadil kasutamast oma õigust keelduda dokumendi vastuvõtmisest;
- asja menetlev kohus saab kontrollida dokumendi vastuvõtmisest keeldumise põhjendatust alles pärast seda, kui dokumendi adressaat on tegelikult kasutanud enda õigust keelduda dokumendi vastuvõtmisest; kontrollimisel peab nimetatud kohus arvesse võtma toimiku kogu asjassepuutuvat materjali, et teha kindlaks, kas asjaomane isik saab aru sellest keelest, milles dokument oli koostatud;
- kui nimetatud kohus jõuab järeldusele, et dokumendi adressaadi keeldumine selle vastuvõtmisest ei olnud põhjendatud, võib ta põhimõtteliselt kohaldada siseriiklikus õiguses sellise juhtumi tarvis ette nähtud tagajärgi, kui seejuures on tagatud määruse nr 1393/2007 kasulik mõju.

Kohtukulud

- ⁹⁰ Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kümnes koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1393/2007 kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades („dokumentide kättetoimetamine“), millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1348/2000, tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui teise liikmesriigi territooriumil elavale adressaadile toimetatakse kätte dokument, mis ei ole koostatud või millele ei ole lisatud tõlget keeles, millest adressaat aru saab, või vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles, või kui selles liikmesriigis on mitu ametlikku keelt, kättetoimetamiskoha ametlikus keeles või ühes selle ametlikest keeltest:

- **peab edastavas liikmesriigis asja menetlev kohus veenduma, et adressaati on kohaselt teavitatud määruse II lisas toodud tüüpvormi abil tema õigusest keelduda dokumendi vastuvõtmisest;**
- **selle vorminõude täitmata jätmisel peab nimetatud kohus parandama menetluses tehtud vea vastavalt selle määruse sätetele;**
- **asja menetlev kohus ei tohi seejuures takistada adressaadil kasutamast oma õigust keelduda dokumendi vastuvõtmisest;**
- **asja menetlev kohus saab kontrollida dokumendi vastuvõtmisest keeldumise põhjendatust alles pärast seda, kui dokumendi adressaat on tegelikult kasutanud enda õigust keelduda dokumendi vastuvõtmisest; kontrollimisel peab nimetatud kohus arvesse võtma toimiku kogu asjassepuutuvat materjali, et teha kindlaks, kas asjaomane isik saab aru sellest keelest, milles dokument oli koostatud;**
- **kui nimetatud kohus jõuab järeldusele, et dokumendi adressaadi keeldumine selle vastuvõtmisest ei olnud põhjendatud, võib ta põhimõtteliselt kohaldada siseriiklikus õiguses sellise juhtumi tarvis ette nähtud tagajärgi, kui seejuures on tagatud määruse nr 1393/2007 kasulik mõju.**

Allkirjad